

2006REG48

Herinrichting vliegbasis Soesterberg

Uitgangspuntennotitie voor het Ruimtelijk Plan in Hoofdlijnen

Conceptversie 31 mei 2006

1. DOEL VAN DEZE NOTITIE.....	2
2. DOEL RUIMTELIJK PLAN.....	2
3. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN.....	2
4. UITGANGSPUNTEN PER BELEIDSTERREIN.....	4
4.1 NATUUR EN LANDSCHAP.....	4
4.2 RECREATIE EN TOERISME.....	6
4.3 WONEN.....	6
4.4 WERKEN.....	7
4.5 LEEFBAARHEID.....	7
4.6 CULTUURHISTORIE.....	7
4.7 MILIEU EN WATER.....	7
4.8 VERKEER.....	8
5. IDEEËN EN INITIATIEVEN	8
6. PROCES	8

1. Doel van deze notitie

In januari 2006 heeft het Bestuurlijk Platform Hart van de Heuvelrug een visie geformuleerd op de toekomstige inrichting van vliegbasis Soesterberg. In februari zijn er naar aanleiding van deze Toekomstvisie drie bewonersavonden georganiseerd. Deze zijn bezocht door ca. 600 belangstellenden. Tevens is er een internetsite beschikbaar gesteld waar belangstellende konden reageren op de Toekomstvisie. Naar aanleiding van de inbreng tijdens de drie bewonersavonden hebben er in april drie aanvullende thematische verdiepingsbijeenkomsten plaatsgevonden.

De volgende stap in het proces voor de herinrichting van vliegbasis Soesterberg is het opstellen van een Ruimtelijk Plan in Hoofdlijnen. Dat plan zal de basis vormen voor het opstellen van een bestemmingsplan voor het gebied. Beoogd wordt het Ruimtelijk Plan begin 2007 (vóór de statenverkiezingen) vast te laten stellen door de raden van Soest en Zeist en door provinciale staten.

In deze notitie zijn de uitgangspunten geformuleerd die gelden voor het op te stellen Ruimtelijk Plan in Hoofdlijnen. Deze notitie wordt vastgesteld door de beide gemeenteraden en de staten. Daarmee beschikken de colleges van B&W en GS over een helder kader waarbinnen zij het Ruimtelijk Plan kunnen vormgeven. Hierdoor wordt voorkomen dat er begin 2007 een Ruimtelijk Plan ligt dat op het niveau van uitgangspunten geen draagvlak heeft bij (een van de) raden en/of PS. Dat zou immers tot een niet toelaatbaar tijdverlies leiden. De vliegbasis wordt immers in beginsel per 1 januari 2008 reeds overgedragen.

Op dit moment kan nog niet worden overzien of alle in deze notitie opgenomen uitgangspunten wel te combineren zijn tot een haalbaar plan. Er is nog onvoldoende informatie voorhanden om dit te kunnen beoordelen. Indien tijdens het opstellen van het Ruimtelijk Plan blijkt dat door de uitgangspunten een haalbaar plan onmogelijk is, zal op dat moment een bestuurlijk besluit moeten worden genomen over de wijze waarop verder gegaan moet worden.

2. Doel Ruimtelijk Plan

In het Ruimtelijk Plan worden de hoofdlijnen vastgelegd voor de toekomstige ontwikkeling van de vliegbasis. Het Ruimtelijk Plan zal informatie bevatten op grond waarvan keuzes worden gemotiveerd, de haalbaarheid wordt onderbouwd en de aanvaardbaarheid van de ontwikkelingen wordt getoetst aan beleid, wet- en regelgeving.

Het Ruimtelijk Plan zal worden vastgesteld door de gemeenteraden van Soest en Zeist en door provinciale staten. Vervolgens zal het Ruimtelijk Plan dienen als basis voor het opstellen van een bestemmingsplan en een streekplan herziening.

3. Algemene uitgangspunten

1. *Het Ruimtelijk Plan moet in overeenstemming zijn met de vijf in de Toekomstvisie geformuleerde uitgangspunten*

In de Toekomstvisie zijn de volgende vijf uitgangspunten geformuleerd:

- De vliegbasis ligt binnen de ecologische hoofdstructuur en dat vraagt om zorgvuldig natuurbeheer, gericht op behoud van unieke natuurgebieden, waaronder de graslanden;
- Waardevolle cultuurhistorische elementen moeten worden behouden en zichtbaar gemaakt; dit laatste door onder meer een militair museum een plek te geven in de hangars en de vliegbasis toegankelijk te maken door aanleg van recreatieve routes;
- Defensie blijft circa 63 ha van het huidige terrein gebruiken in het zuidwestelijk deel (Camp New Amsterdam (CNA) met enige uitbreiding);
- Toekomstplannen voor de vliegbasis dienen financieel en technisch haalbaar en ecologisch verantwoord te zijn, derhalve zijn bouwlocaties noodzakelijk;
- De nieuwe bebouwing gaat zoveel mogelijk uit van aansluiting op de bestaande, waarbij bestaande bebouwing en infrastructuur uitgangspunten zijn.

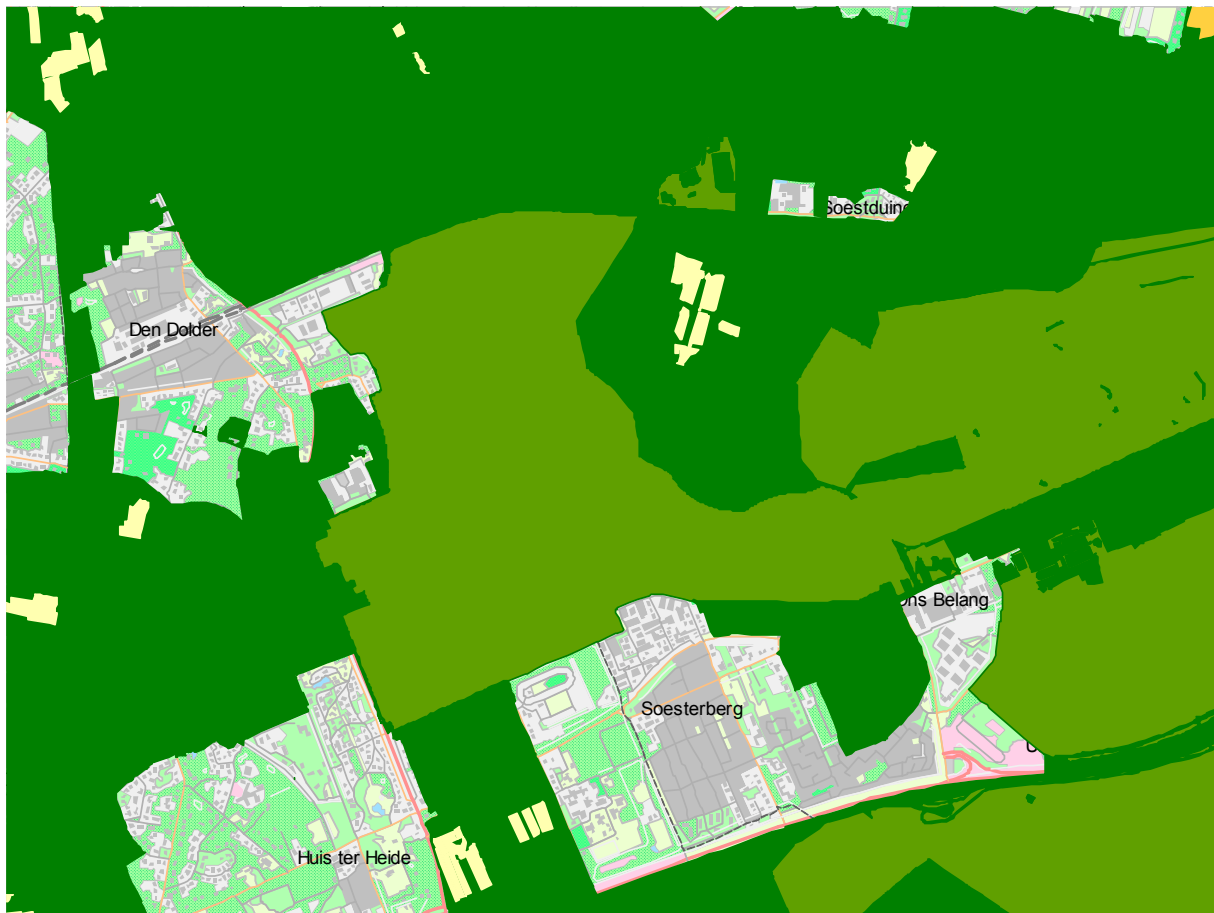
De bewonersparticipatie heeft geen argumenten opgeleverd die aanleiding geven om deze uitgangspunten te herzien. Ze blijven derhalve onverkort van kracht als basis voor het Ruimtelijk Plan.

2. *Het Ruimtelijk Plan moet in overstemming zijn met de Nota Ruimte*

Belangrijke delen van de Nota Ruimte zijn aangeduid als Planologische Kernbeslissing (PKB). Deze status is vergelijkbaar met die van wetgeving. Voorzover relevant zal hieraan voldaan moeten worden. In de Nota Ruimte is geen beleid geformuleerd specifiek voor de vliegbasis.

Wel relevant is de in de Nota Ruimte vastgelegde EHS-saldobenadering. De vliegbasis maakt onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Binnen de EHS geldt in beginsel het 'nee, tenzij'-regime. Dat staat hier ontwikkelingen die leiden tot een significante aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toe. Met gebruikmaking van de EHS-saldobenadering is het echter wél mogelijk om rode functies te realiseren indien deze noodzakelijk zijn om de groene kwaliteit te verbeteren. Het Ruimtelijke Plan zal moeten voldoen aan de voorwaarden die gelden voor toepassing van de EHS-saldobenadering. Dit houdt onder meer in dat het Ruimtelijk Plan moet kunnen dienen als Gebiedsvisie zoals bedoeld in het EHS-saldobenaderingbeleid. Op dit moment werken Rijk en provincies aan een Beleidskader Saldobenadering. Met de eisen die daar uit voortvloeien zal rekening gehouden worden.

3. *Het Ruimtelijk Plan moet in overeenstemming zijn met de beleidsuitgangspunten zoals verwoord in het streekplan*

Begrenzing EHS volgens streekplan (alle gronden waar geen topografische ondergrond meer zichtbaar is vallen binnen EHS)

In het t Streekplan 2005-2015 is op meerdere plaatsen expliciet ingegaan op de vliegbasis. Relevant is o.m. het volgende:

- De hele vliegbasis is onderdeel van de EHS. Met de EHS-status wordt het belang van de groene doelstellingen voor dit gebied benadrukt en geldt bovendien het beschermings- en ontwikkelingsregime van de groene contouren. In de EHS mogen alleen ontwikkelingen plaats-

vinden die de belangrijke natuurwaarden niet schaden en per saldo een positief effect hebben op de kwaliteit van de natuur. Voor de vliegbasis ligt het accent op een groene ontwikkeling van het gebied, maar ook rode ontwikkelingen zijn -binnen randvoorwaarden- mogelijk.

- Het 'nee, tenzij'-regime is niet van toepassing bij ingrepen die noodzakelijk zijn voor het militaire gebruik (dit heeft voor het Ruimtelijk Plan m.n. betrekking op ontwikkelingen binnen Camp New Amsterdam).
- Behoud geldt eveneens voor cultuurhistorisch waardevolle onderdelen van de vliegbasis Soesterberg.
- Het terrein maakt ontegenzeggelijk onderdeel uit van het hart van de Utrechtse Heuvelrug. Het toekomstig gebruik dient daarom te worden meegenomen in het project Hart van de Heuvelrug.
- Het streekplan geeft aanleiding om bij het Ruimtelijk Plan de Kwaliteitsvisie Hart van de Heuvelrug als bouwsteen te betrekken.

Hiernaast zal ook rekening moeten worden gehouden met het in generieke zin voorwoorde streekplan-beleid t.a.v. bijvoorbeeld duurzaamheid, wonen, werken, recreatie e.d.

De in de Toekomstvisie voorgestelde ontwikkelingen passen niet zonder meer in het huidige streekplan. Strikt genomen zou kunnen worden volstaan met het opstellen van een uitwerkingsplan. Gelet op de omvang van de ingreep ligt het in de rede om echter te kiezen voor een partiële herziening van het streekplan.

4. Het Ruimtelijk Plan moet in overeenstemming zijn met het generieke beleid van Soest en Zeist

Generiek geldende beleidsuitgangspunten van beide gemeenten moeten in acht worden genomen. Hierbij valt te denken aan geformuleerd beleid ten aanzien van volkshuisvesting of verkeer. Indien blijkt dat op enig onderdeel sprake is van een wezenlijk verschil tussen het beleid van een der partijen (met inbegrip van de provincie i.c. het streekplan) dan zal dit in het Ruimtelijk Plan expliciet gemeld moeten worden en de keuze ook op dit aspect onderbouwd moeten worden.

5. Het Ruimtelijk Plan moet in overeenstemming zijn met bestaande wet- en regelgeving

Tal van wetten en regels, zowel op nationaal als provinciaal en lokaal niveau hebben gevolgen voor de beoogde ontwikkeling. In het Ruimtelijke plan zullen deze ontwikkelingen expliciet getoetst moeten worden aan een aantal wetten die belemmeringen kunnen opwerpen. Dit betreft in ieder geval wet- en regelgeving op het gebied van:

- luchtkwaliteit;
- geluid;
- flora- en fauna
- bodem
- archeologie.

6. Het Ruimtelijk Plan moet leiden tot een duurzame inrichting van het gebied

Zorgvuldig ruimtegebruik is een belangrijk uitgangspunt van het beleid van de drie regiopartijen. Voorzover daartoe in deze fase van de planontwikkeling mogelijkheden bestaan, dient een duurzame inrichting uitgangspunt te zijn. Om een verantwoorde leefomgeving te bereiken en kansen voor duurzaamheid te optimaliseren, is het gebruik van het instrument van gebiedsgerichte milieukwaliteitsprofielen gewenst.

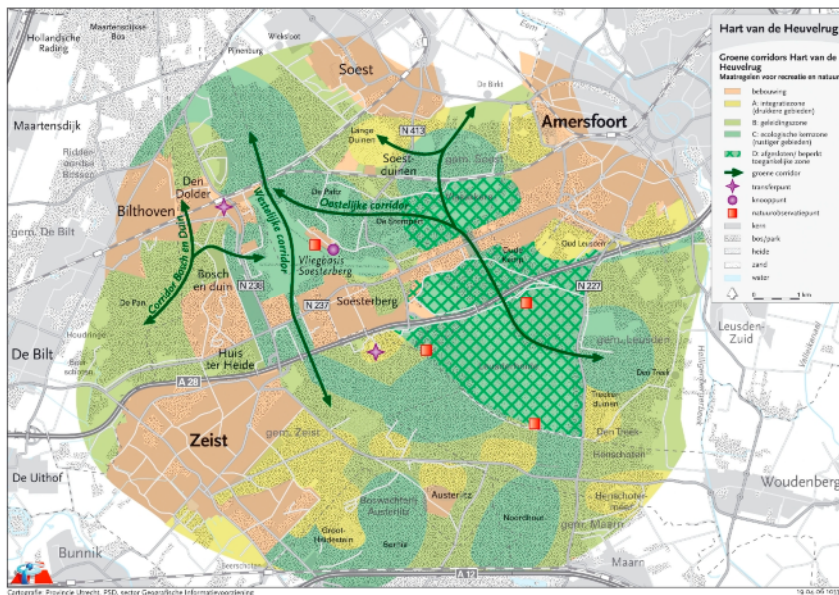
4. Uitgangspunten per beleidsterrein

4.1 Natuur en landschap

De vliegbasis is nu al één van de belangrijkste delen van de kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur binnen de regio. Versterking van de natuur vormt de primaire doelstelling.

Uitgangspunten voor de natuur zijn daarbij tweeledig:

- het zoveel mogelijk behouden en versterken van de reeds aanwezige natuur; hierbij gaat het in het bijzonder om de specifieke schraalgraslanden en bijbehorende flora en fauna en eikenstrubbenopstanden;
- binnen het gebied realiseren van goed functionerende corridors zoals beoogd binnen Hart van de Heuvelrug. Belangrijke gegevens hierbij zijn een inrichting en dimensionering die is afgestemd op het ambitieniveau van de corridor. Nabij geprojecteerde functies mogen niet tot gevolg hebben dat de corridor niet of onvoldoende functioneert. In het Ruimtelijk plan zal aangegeven moeten worden op welke wijze de inrichting van het gebied is afgestemd op de corridors. Tevens zal moeten worden toegelicht dat de corridors daadwerkelijk kunnen functioneren.

Specifiek gaat het hierbij om het volgende:

Oostelijke corridor

De oostelijke corridor moet een robuuste corridor worden die geschikt is voor zowel de bos- als de heidesoorten. Het ambitieniveau is Edelhert. Uitgangspunten voor deze corridor zijn het geprojecteerde ecoduct over de N237 en die bij Den Dolder over de spoorverbinding Utrecht-Amersfoort. De ligging van de corridor tussen deze beide ecoducten is nog niet bepaald. Vast staat dat een deel van het tracé hoe dan ook over de vliegbasis zal lopen. In het Ruimtelijke Plan zal een onderbouwd voorstel gedaan moeten worden voor de tracékeuze. Daarbij kunnen alternatieven in beeld worden gebracht. Voor alle opties zullen de consequenties voor de inrichting van de vliegbasis in beeld gebracht moeten worden, inclusief de gevolgen voor de exploitatie.

Westelijke corridor

De westelijke corridor moet een robuuste corridor worden die geschikt is voor de bossoorten, met als ambitieniveau Boommarker. Bijzondere aandacht vragen de volgende aspecten:

- het tracé ter hoogte van Camp New Amsterdam (CNA) in relatie tot de eis van Defensie dat voor CNA één bewakingsregime dient te gelden;
- indien het tracé delen passeert die uit landschappelijk oogpunt open dienen te blijven dient de vraag te worden beantwoord welke inrichting mogelijk is die recht doet aan zowel het handhaven van de openheid als aan het functioneren als boscorridor.

*Bosch en Duin*corridor

Deze corridor die is bedoeld voor de bossoorten, met als ambitieniveau Boommarker. Deze hoeft niet over het hele tracé robuust te worden uitgevoerd. Indien dit het functioneren niet belemmerd kan ook worden volstaan met stepping stones.

Het landschapsbeeld wordt sterk bepaald door de open ruimten van de startbanen en de bosranden aan weerszijden daarvan. Het handhaven van deze grote openheid geldt als belangrijk uitgangspunt.

In relatie tot de natuur vragen de volgende aspecten nog expliciet aandacht:

- EHS-saldobenadering: in het Ruimtelijke Plan moet worden aangetoond dat de inrichting leidt tot een kwaliteitsslag waarbij het oppervlakte natuur minimaal gelijk blijft dan wel toeneemt en/of vergroting van het areaal EHS optreedt, ter compensatie van het gebied dat door rode projecten verloren gaat (dit zijn voorwaarden die voortvloeien uit de Nota Ruimte).
- compensatieplicht krachtens de Flora- en faunawet: in het Ruimtelijk Plan zal onderbouwd moeten worden welke compensatie krachtens de FFW noodzakelijk is en op welke wijze daarin invulling gegeven gaat worden. In de exploitatieberekening zullen de hiermee samenhangende kosten moeten worden meegenomen.

4.2 Recreatie en toerisme

Het hele terrein, met uitzondering van Camp New Amsterdam, dient voor publiek toegankelijk te zijn. Binnen de randvoorwaarden van een goed functionerend natuurgebied dient het gebied aantrekkelijk te worden ingericht met wandel-, fiets- en andere routestructuren en hieraan verwante voorzieningen. De aanleg van een recreatief fietspad langs de as van Pijnenburg dient hiervan onderdeel uit te maken. De dagrecreatieve inrichting dient te worden gezien in samenhang met de ruimere omgeving. Een zonering is daarbij gewenst om functionerende ecologische verbindingen en verblijfgebieden voor de natuur te kunnen realiseren.

Onderzocht dient te worden welke aantrekkelijke publieksconcepten -binnen de randvoorwaarden van een goed functionerend natuurgebied- haalbaar en wenselijk zijn, met als doel een onderscheidende, cultuurtoeristische trekker van formaat te realiseren. De plannen rondom het Militair Luchtvaart Museum kunnen hierin centraal staan. De ontwikkeling dient kwalitatief hoogwaardig te zijn en een unieke positionering binnen Nederland te kennen. Het dient te gaan om een betekenisvol verhaal dat voor de consument als totaalconcept herkenbaar is. De ontwikkeling van een dergelijk totaalconcept dient te worden gezien in samenhang met andere toeristische bronpunten in de omgeving, zoals Paleis Soestdijk, de Pyramide van Austerlitz en op enige afstand de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Limes.

De inrichting van het gebied dient zodanig te zijn dat het militair museum in de bestaande hangars en directe omgeving optimaal kan functioneren.

De bestaande zweefvliegfunctie kan blijven bestaan.

4.3 Wonen

Het mogelijk maken van woningbouw vormt de belangrijkste financiële drager voor de groene inrichting van het gebied. Woningbouw sluit ook aan bij de behoefte binnen de beide gemeenten en draagt bij aan het instandhouden van het voorzieningenniveau. Binnen beide gemeente is ook nadrukkelijk vraag naar meer woningen en woningbouw draagt bij aan het instandhouden van het voorzieningenniveau. Het aantal woningen moet worden afgestemd op de benodigde opbrengsten om de voor de groene inrichtingen te maken kosten te kunnen financieren. Belangrijker dan de kwantiteit is de kwaliteit: een goede inpassing binnen het gebied die leidt tot een ruimtelijke meerwaarde is een vereiste. Voldoende kwaliteit en een goede prijs/kwaliteitverhouding voor de woningen zijn uitgangspunt.

Het gebied van de vliegbasis Soesterberg leent zich prima voor een mix van woonbebouwing in een bosomgeving. Aan dit type woningbouw bestaat nog steeds een groot tekort. Ondanks dat de

economische vooruitzichten minder perspectief lijken te gaan bieden. Het ligt voor de hand de westkant van de vliegbasis daarvoor in te richten.

Aan de zuidkant, aansluitend aan woonwagencentrum Beukbergen en de bebouwing van Soesterberg, past een intensievere vorm van woningbouw, maar nog steeds in het groene woonmilieu.

Uitgangspunt is dat binnen Soest 40% en binnen Zeist 1/3 van de woningen in de categorie sociale woningbouw valt.

De woningbouwlocaties mogen in beginsel alleen geprojecteerd worden binnen de in de Toekomstvisie aangeduide zoeklocaties. Indien dit vanwege opbrengstoptimalisering of kwaliteitsoverwegingen gewenst is kunnen nieuwe locaties worden overwogen.

4.4 Werken

Het mogelijk maken van bedrijventerrein vormt de tweede financiële drager voor de groene inrichting van het gebied. Ook verlies van werkgelegenheid door het sluiten van de vliegbasis vormt aanleiding bedrijventerrein te realiseren. De hoeveelheid bedrijventerrein dient -in combinatie met de woningbouw- te worden afgestemd op de benodigde opbrengsten om de voor de groene inrichting te maken kosten te kunnen financieren en uiteraard ook op de vraag binnen de regio (ook qua uitgifte tempo). Nog belangrijker dan de kwantiteit is de kwaliteit: een goede inpassing binnen het gebied die leidt tot een ruimtelijke meerwaarde is een vereiste. Tegen deze achtergrond bieden in ieder geval groene werklandschappen en de creatieve economie (kleiner ontwerp- en adviesbureau's, maakindustrie) hier kansen.

De werklocaties kunnen in beginsel alleen geprojecteerd worden binnen de in de Toekomstvisie aangeduide zoeklocaties. Daarbij is het aanvaardbaar om indien dit vanwege opbrengstoptimalisering of kwaliteitsoverwegingen gewenst is, de zoeklocaties voor wonen in te wisselen voor werken.

Het bedrijfsvestigingsbeleid zoals verwoord in het streekplan is van toepassing. Leefbaarheid van Soesterberg in relatie tot verkeersaantrekkende werking vormt een belangrijk punt van afweging voor het al dan niet toelaten van bedrijven.

4.5 Leefbaarheid

De emotionele en sociale binding tussen Soesterberg en de vliegbasis is van oudsher erg groot; Soesterberg was de vliegbasis. Tegelijk heeft zeker de kern Soesterberg gedurende een periode van vele jaren geluidshinder ondervonden van het gebruik van de vliegbasis. Er is daarom alle aanleiding bijzondere aandacht te besteden aan de leefbaarheid van deze kern. Voorzover de inrichting van de vliegbasis daaraan kan bijdragen moeten kansen worden benut. De mogelijkheden om daarvoor kansen te benutten in het gebied tussen de N237 en de vliegbasis kan worden onderzocht.

In het Ruimtelijk Plan dient expliciet te worden ingegaan op de gevolgen van de inrichting van het gebied voor de leefbaarheid in en de sociale samenhang met de aangrenzende kernen Soesterberg, Den Dolder, Huis ter Heide en Bosch en Duin.

4.6 Cultuurhistorie

Behouden en zichtbaar maken van waardevolle cultuurhistorische elementen vormt een van de vijf uitgangspunten in de Toekomstvisie. De vliegbasis is uit cultuurhistorisch oogpunt van bijzondere waarde. Dit zowel omdat hier de bakermat ligt van de Nederlandse luchtvaart als vanwege de aanwezigheid van militair historisch erfgoed dat kenmerkend is voor meerdere perioden gedurende de afgelopen eeuw. In het Ruimtelijk Plan moet gezocht worden naar de mogelijkheid om inrichting en functies te combineren met behoud en zichtbaar maken van deze waarden. De publikatie Geheim Landschap biedt hiervoor goede aanknopingspunten.

De start- en landingsbaan hoeft niet volledig te worden gehandhaafd. Wel is van belang dat de structuur herkenbaar blijft, in het bijzonder die van de oorspronkelijk A-vorm. De mogelijkheid om de herkenbaarheid van deze structuur ter hoogte van de shelters te herstellen moet worden meegenomen.

4.7 Milieu en water

Bij het toekennen van functies dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van een 100-jaarszone voor een grondwaterwingebied.

Het Ruimtelijk Plan zal getoetst moeten worden door het uitvoeren van een Strategische Milieu-beoordeling en een Watertoets.

Voor het opstellen van het plan kan er van worden uitgegaan dat thans nog bestaande hindercirkels die voortvloeien uit het militaire gebruik van de vliegbasis komen te vervallen. Dit geldt niet voor de veiligheidszone rondom een te handhaven munitiedepot in het bos ten noorden van de voor het luchtvaartmuseum beoogde locatie. Ook moet rekening worden gehouden met eventuele beperkingen vanwege de activiteiten op CNA en andere aangrenzende bedrijventerreinen.

Ook uit een oogpunt van luchtkwaliteit en geluid is een concentratie van de rode functies en aansluiting bij bestaande verstedelijking gewenst.

De rioolcapaciteit is een punt van aandacht.

4.8 Verkeer

De woon- en werkfuncties en het museum moeten goed worden ontsloten.

Het plan dient uit te gaan van de aanleg van een utilitair fietspad over het tracé van de voormalige Postweg.

In het plan dient tevens aandacht te worden besteed aan de vraag of en zo ja welke aanpassingen nodig zijn voor de drie provinciale wegen waarop het gebied ontsluit. Onderdeel daarvan is de in de Toekomstvisie voorgestelde verlegging van de N413. Dit is uit een oogpunt van een goede ontsluiting van dit gebied en van Soest gewenst. De mogelijkheden hiervoor moeten nader worden onderzocht. Daarbij dient tevens te worden betrokken de mogelijkheid om een eventuele herstructurering gepaard te laten gaan met de aanleg van een ecoduct of andere veilige faunapassage voor de oostelijke corridor.

5. Ideeën en initiatieven

De afgelopen periode is door burgers, organisaties en bedrijven een veelheid aan ideeën en initiatieven bij de provincie en de gemeenten kenbaar gemaakt. De ideeën en initiatieven die passen binnen de in de Toekomstvisie genoemde vijf uitgangspunten moeten worden meegewogen bij het opstellen van het Ruimtelijk Plan. In een bijlage bij deze notitie zijn de ontvangen ideeën opgenomen met daarbij een indicatie van de haalbaarheid.

6. Proces

Het proces om te komen tot een Ruimtelijk Plan wordt aangestuurd door de reeds bestaande stuurgroep Hart van de Heuvelrug. Deze is samengesteld uit de portefeuillehouders Hart van de Heuvelrug van de gemeenten Soest en Zeist en provincie. De stuurgroep wordt in dit proces ondersteund door een projectgroep vanuit Soest, Zeist, provincie en Programmabureau Hart van de Heuvelrug.

Voor dat het plan ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraden en provinciale staten moet het ter advisering worden voorgelegd aan het Bestuurlijk Platform Hart van de Heuvelrug. Raden en staten zullen dat advies nadrukkelijk betrekken bij hun besluitvorming.

Om een eenduidige besluitvorming te kunnen bewerkstelligen moeten waar nodig gezamenlijke overleggen van college's resp. raden en staten worden georganiseerd door de projectgroep.

Na vaststelling van het Ruimtelijk Plan moet een Masterplan worden opgesteld. Daarin wordt het Ruimtelijk Plan nader uitgewerkt, een kostenindicatie gegeven, ingegaan op beheer, de ontwikkelingsorganisatie etc. Vervolgens dan wel parallel daaraan kan een bestemmingsplan worden opgesteld en het streekplan worden herzien.

De bevindingen van de bewonersavonden en de werkateliers over de thema's natuur, recreatie en leefbaarheid zijn een belangrijke input voor het Ruimtelijk Plan.

Er is geen aanleiding om gedurende het opstellen van het Ruimtelijk Plan algemene bijeenkomsten te organiseren. Als daartoe aanleiding bestaat kunnen er thematische bijeenkomsten worden georganiseerd. De raden en staten bezien nog op welke wijze zij zich laten informeren door de inwoners vòòr de vaststelling van het Ruimtelijk Plan. *(n.b. deze tekst kan worden aangepast indien de raden en staten besluiten vòòr het vaststellen van deze notitie de inwoners te consulteren. Eventuele verplichtingen krachtens inspraakverordening moeten daarbij betrokken worden).*